

BIJ EEN HULDIGING

Het is bij ons ten lande de gewoonte, wanneer iemand gehuldigd wordt, hiermee te wachten tot hij een leeftijd bereikt die in ronde getallen uitgedrukt wordt. In de volkskunde noemt men dit de magie der getallen. Deze getallen zijn 50 (wanneer men Abraham ziet), 60, 65, 70, 75 en 80. Als de persoon in kwestie nog leeft, ook nog 90 en 100. Een allerlaatste keer als hij overleden is.

Dit alles is bij onze gehuldigde niet van toepassing want, rekest zelf, hij werd

geboren te Ledeberg op 15 december 1923. Hij is een frele verschijning met een zachte stem en een innemende glimlach.

Laten wij u niet langer in het ongewisse over wie we het hebben : het is Prof. Dr. Alexander Karel Evrard. (Sander voor de vrienden).

Hij deed de Grieks-Latijnse Humaniora bij de Jezuiten in de Savaanstraat waar hij in 1941 zijn diploma behaalde met grote onderscheiding. In 1950 behaalde hij het diploma van Doctor in de genees-, heel- en verloskunde aan de Rijksuniversiteit te Gent. Daarna koos hij de specialisatierichting van de psychiatrie. Hij volgde hiermede het spoor van zijn vader die eveneens professor in de psychiatrie was aan de R.U.G. Wij gaan u niet lastigvallen met al zijn studieverblijven, leeropdrachten en diploma's, evenmin met zijn steeds hogere benoemingen aan de R.U.G. aangezien deze zijde van zijn druk beroepsleven niet het doel is van onze huldiging. Enkele feiten willen we hier nochtans vermelden. Diploma van Doctor in de Geneeskunde aan de Rijksuniversiteit van Leiden in 1953. Diploma van specialist in de Neuro-Psychiatrie verleend door de Faculteit der Geneeskunde te Gent in 1956. In 1969 werd hij tot docent benoemd aan de Faculteit voor Psychologische en Pedagogische Wetenschappen bij de R.U.G. En in 1970 tot gewoon hoogleraar.

In 1964 werd hem het ereburgerschap van de Staat Texas toegekend op grond van bemoeiingen op het gebied van kulturele uitwisseling en zorg voor gehandicapte kinderen . In verband met zijn werk schreef hij ook honderden artikels in diverse vaktijdschriften alsmede verschillende boeken. Maar de redenen waarom we in feite de gehuldigde in het zonnetje zetten zijn voornamelijk de initiatieven die hij nam in verband met het glorierijk verleden van Gent. Dit uitte hij door het inrichten van manifestaties, het aanbrengen van gedenkplaten, het oprichten van monumenten en het

schrijven van vele tientallen artikels in verband hiermede.

En dat het schrijven hem in het bloed zit bewijzen eerstens de Prijs van het Davidsfonds die hij bekwam op 2 april 1938 en tweedens zijn aanvaarding als lid van de Vereniging van Oostvlaamse Letterkundigen op voorstel en onder peterschap van Prof. Dr. Paul De Keyser.

Bekijken we nu eens van naderbij de verschillende activiteiten die hij betreffende zijn geliefde stad inrichtte.

In 1953 zien we hem aan het werk als secretaris van het Comité voor de herdenking van de Slag van Gavere waarvan het voorzitterschap werd waargenomen door Prof. Dr. Paul De Keyser. Hierbij werden de 16.000 Gentenaars herdacht die door de troepen van hertog Filips de Goede, 500 jaar voordien, aldaar werden afgeslacht. Het was een bloedige episode van de strijd tussen Gent en de hertogen van Boergondië om de hegemonie over Vlaanderen. Als secretaris heeft hij bergen werk verzet wat als resultaat gaf, een plechtigheid die een ganse dag duurde en beurtelings plaatsgreep in Semmerzake en Gavere. Als getuigen van dit eerbetoon aan de Gentenaars die toen 500 jaar terug hun leven gaven voor de vrijheid van Gent, werden er twee monumenten onthuld. Het eerste op de Markt te Gavere, gebeiteld door Frans Tinel, het tweede een jaar later te Semmerzake door Geo Vindevogel.

In 1952 had hij, volledig op eigen kosten, aan het Gemeentehuis van Merelbeke een arduinen gedenkplaat laten aanbrengen ter herinnering aan het tragisch offer dat 500 jaar eerder de Gentse vaandrig Cornelis Seysonne (of Sneyssens) had gebracht, eveneens in een ander gevecht tegen de troepen van dezelfde hertog.

Het volledig op eigen kosten aanbrengen van gedenkplaten werd nadien nog meerdere malen door hem hernomen. Noemen we hen hier op een rijtje : In 1960 in het Ingelandgat een bronzen gedenkplaat ter herinnering aan Prof. Dr. Joseph Guislain. In 1982 een bronzen gedenkplaat in de St-Pietersnieuwstraat, aan de gevel van het huis waarin de Koninklijke Belgische Duivenbond is gevestigd, op de hoek van de Jozef Plateaustraat, ter herinnering aan Hugo Van der Goes. Een koperen gedenkplaat werd in 1983 in het Auditorium aan de Pasteurlaan ter herinnering aan Dr. Eug. Carp aangebracht. Verder nog een drietal anderen buiten Gent en die niet direct iets te zien heeft met de Gentse geschiedenis. Verder fungeerde hij ook als (Brabants) trekpaard en promotor in verscheidene andere herdenkingsorganisaties w.o. we vernoemen de herdenking van Prof. Dr. J. Guislain in 1960 met tentoonstelling, academische zitting en publicaties.

Het oprichten in 1982 van een monument voor de 20.000 gesneuvelde Gentenaars met aan het hoofd Filips Van Artevelde te West-Rozebeke in 1382. In 1983 een gedenkplaat ter ere van Koning Willem I in de Aula van de Rijksuniversiteit te Gent. Die koning verdiende wel een gedenkplaat, want tenslotte bezorgde hij Gent een universiteit. Verder werden er door zijn

toedoen ook nog twee gedenkpenningen uitgegeven. Een eerste in 1976 in herinnering aan de 400-ste verjaardag van de Pacificatie van Gent en in 1980, ter gelegenheid van de 50-ste verjaardag van de vernederlandsing van de R.U.G.

Het is waarschijnlijk onnodig ter vermelden dat hij elke manifestatie die hij inrichtte of hielp inrichten liet vergezellen door een vloed van artikels en zelfs brochures. Deze verschenen ten allen kante, maar vooral in de bondsbladen van de V.T.B.-V.A.B. waarvan de gehuldigde een hoofdbestuurslid is.

In de "Ghendtsche Tydinghen" verscheen van zijn hand "Zes eeuwen geleden" (Filips Van Artevelde) - 1982 - N°3 - blz. 159-160, en in samenwerking met Rudy Van Elslande "Van der Goes' muurschildering David en Abigaïl" - 1983 - N°1 - blz. 41-48.

Rudy Van Elslande, onze leden-lezers wel bekend, was secretaris van de in 1980 samen met Prof. Evrard opgerichte "Stichting Van der Goes". Laatstgenoemde nam het voorzitterschap waar. Op 25 februari 1983 werd de Stichting ontbonden. Tussen beide jaartallen ligt een ganse resem activiteiten vervat, allen ten bate van de verheerlijking van de grote Gentse schilder Hugo Van der Goes. Dat deze Stichting er nodig was bleek uit het feit dat de Stad Gent absoluut niet van plan was ook maar iets te organiseren in verband met Van der Goes. Uiteindelijk werd dan toch het "Imaginair Museum Hugo Van der Goes", eerst in het Stadhuis en later in het Museum voor Schone Kunsten ingericht. En typisch voor onwilligaards : in de eerste druk van de catalogus die het Imaginair Museum begeleidde werd de Stichting bedankt voor haar medewerking. In de tweede druk werd de Stichting en het dankwoord weggelaten.

Ook de uitgifte van een Van der Goespostzegel is te danken aan de Stichting. En de aanvraag aan de Stad Gent om de toelage voor een bronzen gedenkplaat eindigde op een "njet". Een reden was rap gevonden. Het huis waar men de bronzen plaat ging plaatsen was misschien niet het huis waar Van der Goes werd geboren. En "ongeveer" telde ook niet. Dit resulteerde uiteindelijk dan maar zoals het hoger werd beschreven.

Buiten het levendig houden van het Gents glorierijk verleden is hij ook actief in de geschiedenis der geneeskunde, o.m. door het geven van een vrije cursus hierover aan de universiteit te Gent, alsmede door het schrijven van artikels, brochures en boeken over de geschiedenis van de psychiatrie. Ook de aangrenzende gebieden werden behandeld zoals bvb. "Moderne Tovenarij" (1961), "Kempisch oord van barmhartigheid" (1959), "Dolhuizen en heksenprocessen" (1962), "Dolhuizen ten tijde van Jeroom Bosch" (1967) en "Epilepsie voorheen en thans" (1962).

Wanneer men dit alles leest hoeft men niet verwonderd te zijn dat Prof. Evrard in 1961 verkozen werd tot bestuurslid van het Zuidnederlands Genootschap voor de Geschiedenis der Geneeskunde, Wiskunde en Natuurwetenschappen.

Toen hij in mei 1940 als 16-jarige door een waanzinnige maatregel van de toenmalige regering diende te vluchten naar Frankrijk hield hij van zijn tocht een dagboek bij. In 1975 gaf hij dit dagboek uit in eigen beheer als brochure van 32 blz. onder de titel "Van 16 tot 35 jaar - Flitsen uit de oorlogsmaand mei '40." Het werd verspreid onder zijn vrienden.

We besluiten deze korte schets met de wetenschap dat er nog veel kan gezegd worden. Maar hopelijk blijkt uit deze enkele bladzijden wat voor een markante figuur Prof. Dr. A. Evrard wel is en met welke liefde hij telkenmale Gent in de schijnwerpers plaatst.

Hij kan op onze sympathie rekenen en ad multos annos.

André VERBEKE

EEN "VISCHMARKT TE GENT" DOOR JULES DE BRUYCKER

Albert Dutry, vrederechter, kunstcriticus en zelf zondagsschilder - een der allereersten ook die over het werk van Jules De Bruycker heeft geschreven (o.m. in "Le Bien Public" van 2 dec. 1901 en in het Brusselse tijdschrift "Durendal" van mei 1906) - bezat van deze kunstenaar, die hij fel bewonderde, een gewassen of geakwarelleerde tekening met als onderwerp "De Vischmarkt te Gent". Ten behoeve van een oeuvrecatalogus, die in het voorjaar van 1914 door ene Hervé Hache werd voorbereid in opdracht van de kunstverzamelaar René Van Herrewege (maar die ingevolge oorlogsomstandigheden jammer genoeg niet kon gerealiseerd worden - er kwam dan later wel, in 1933, een oeuvrecatalogus uitsluitend van de etsen, door Grégoire Le Roy), schreef Dutry in februari 1914 een kleine notitie bij die tekening in zijn bezit, een tekst die o.i. wel een publikatie verdient, omdat hij een aantal interessante gegevens bevat die nu allicht niemand meer zou kunnen achterhalen en die een pittige kommentaar bevatten bij de ikonografie van de betreffende tekening.

Waar het werk in kwestie zich momenteel bevindt, is ons niet bekend, en een afbeelding ervan hebben we evenmin. Maar misschien dat we, door de publikatie van Dutry's beschrijving ervan, het werk opnieuw op het spoor kunnen komen, tenminste als de eigenaar ervan zich zou willen bekend maken...